

A MaDok-filmek sorozatot a Néprajzi Múzeum MaDok-programja hívta életre: a mindennapi életvilágok filmes/mozgóképes dokumentálására. 2008 és 2011 között 9 film készült, melyekből két DVD kiadványt jelentett meg a múzeum. **A MaDok-filmek 2024-es pályázati**

kiírása a sorozat folytatását tűzte célul: a harmadik évadra olyan hallgatók, kutatók, filmes szakemberek, művészek, szervezetek jelentkezését várjuk, akik a múzeumi pályázat keretében valósítanak meg egy filmes munkát, amelynek a témája: a hétköznapi kreativitás.

A pályázat témája

A hétköznapi kreativitás jelentését a francia szociológus, Claude Lévi-Strauss bricolage, magyarul barkácsolás, fabrikálás fogalmán keresztül határozzuk meg. A bricolage fogalom olyan cselekvést ír le, amely átértelmezi a hétköznapi tárgyak és eszközök használatát és funkcióját, így a meglévő struktúráktól és értelmezésektől eltérő szereppel és funkcióval ruházza fel azokat. A hétköznapi kreativitás tehát egyfajta alkotási módszer, amely mesterségbeli tudással vagy hétköznapi gyakorlati tapasztalattal, szándékoltan vagy szándékoltatlanul értelmezi át, bővíti új funkcióval a mindennapi tárgyakat, eseményeket, tereket és jelenségeket. Az átértelmezés létrejöhet szükségből vagy hiányból – például gazdasági szükségből, erőforrás- vagy anyagihiányból –, de akár véletlenül is. A hétköznapi kreativitás így nem formakövető, hanem formabontó.

A hétköznapi kreativitás azonban örök emberi aktivitás: jelen volt a paraszti háztartásokban ugyanúgy, mint városi, polgári környezetben. Ez az újrafelhasználó tárgykultúra a mentésen, újrahasonosításon és a javításon alapul. Emlékezzettel például meg elérhető az államszocializmus szürkezónájában buheráló iparosok gyakorlata, akik a hiánygazdaság ürjeit próbálták házifelfestésekkel pótolni. A hétköznapi kreativitás azonban gyakran mosódik össze a nem hivatalos szférával: például egy gazdasági vagy kulturális rendszer kritikus megközelítésével. Ma ezt a megközelítést a kapitalizmus kritikájaként is értelmezzük: a túlfogyasztás és a növekedés helyett, a régi felhasználását, újrahasonosítását, javítását választó gyakorlattal. A barkácsolás azonban nemcsak praktikus és gazdaságos gyakorlat, hanem egyfajta örömforrás is: az alkotás öröme, a hétköznapi szépségének felfedezése. Ami mindenki számára hozzáférhető: társadalmi helyzettől, nemtől, tértől, időtől, felkészültségtől és mesterségbeli tudástól függetlenül.

A hullámpalák pergolái ugyanúgy védik a falusi udvaron álló sufnit, mint a lakótelepi panelház erkélyét. A hétköznapi kreativitás tehát rejtett, mégis mindenhol jelenlévő alkotási forma és gyakorlat, amelyet rendkívül sokféle formában lehet felfedezni, dokumentálni, megmutatni és értelmezni. Gondolhatunk rá mindent átítató, általános praxisként ugyanúgy, mint egyetlen tárgy létrehozását célzó gyakorlatként. De közelíthetünk a jelenséghez az alkotók felől is: ismerős vagy ismeretlen emberek, akiket elnyel a falu vagy a város, ahol élnek, akik garázsokban, fészerekben munkálkodnak és tákolnak, akikről gyakran csak hallomásból tudunk, akik lehetnek neoavantgárd figurák ugyanúgy, mint mai prekár mérnökök – a szembelső gangról vagy a szomszéd kertből. Magyarországon gyakran tekintjük ezt az alkotói aktivitást a szocializmus és a Kádár-kor hagyatékának, de ennél nyilvánvalóan sokkal tágabb az értelmezési keret: hiszen mindenhol jelen van, az utcán, a kertben, a balkonon, a szobákban, a padláson és az íróasztalfiókokban. Épp ezért fontos, hogy az univerzális és egyedi, a mai és közelmúltbeli formák egyaránt vizsgálat tárgyát képezzék.

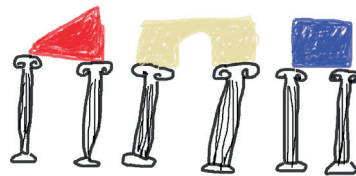
A pályázat beadása

A *hétköznapi kreativitás filmes dokumentálása* című pályázat viszonylag szabadon kezeli a filmes dokumentáció műfaji határait: készülhet terepen forgatott dokumentáció, szerkesztett interjú, egy témát leíró jelleggel bemutató etnográfiai film, elemző alkotás, videóösszé vagy akár dokufikció. Fontos azonban, hogy a választott téma és nézőpont világosan bontsa ki az alkotók és a szereplők kapcsolatát a hétköznapi kreativitáshoz: a jelenség működési mechanizmusait, az emberek, a terek és a tárgyak viszonyát, a jelenség idő- és térbeliségét. A sokoldalú, elgondolkodtató, időből és térből nem kiragadott, elemző és kritikus megközelítések mindenképp előnyt élveznek a pályázatok elbírálásában.

A benyújtott pályázatokból a tervek szerint 3-4 alkotás megvalósítására lesz lehetőség, alkotásonként bruttó 2-3 millió forint nagyságrendben. A pályázatokat szakmai zsűri bírálja, az elkészült alkotások bemutatására a Néprajzi Múzeum premiervetítést szervez, a filmek pedig bekerülnek a Múzeum gyűjteményébe. A pályázat keretében kiválasztott alkotások megvalósítása érdekében az alkotások tulajdonjogának átruházására adásvételi szerződést köt a Múzeum. Az alkotások vételárát a teljesítést követően, utólag, átutalással fizeti meg a Múzeum.

Pályázati anyagnak tartalmazni kell:

- az alkotó(k) szakmai anyagát – CV és/ vagy portfólió;
- a megvalósítani kívánt filmterv szöveges bemutatását: ami egy rövid, max. 500-600 karakteres összefoglalóból és egy max. 2-3 oldal terjedelmű részletesebb szöveges kifejtésből áll;
- a filmtervhez tartozhat storyboard: ami lehet rajz, fotó, snitt, inspirációs referenciák;
- a megvalósítás részletes költségtervét;
- a megvalósítás időbeli kereteit;
- az alkotók, és alkotótársak felsorolását.

Beadási határidő:
2024. 05. 31.
Elbírálás:
2024. 06. 15.
A pályázat teljesítése:
2024. 10. 30.

Pályázatot magyar állampolgárok adhatnak be: jogi személyek, egyéni vállalkozók, illetve egyesület, alapítvány, intézmény és egyetem. A Néprajzi Múzeum a megvalósított filmekre korlátlan jogot formál.

Pályázattal kapcsolatos további információk és a pályázat beadása:

Zsoldos Anna muzeológus,
Néprajzi Múzeum MaDok-program
zsoldos.anna@neprajz.hu